

Ansökan om medel för projektet, InSam

Projektägare och samverkansparter

Arbetsförmedlingen äger projektet. Region Skåne, kommunerna; Burlöv, Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Staffanstorps och Försäkringskassan ingår som samverkansparter.

Bakgrund och problembeskrivning

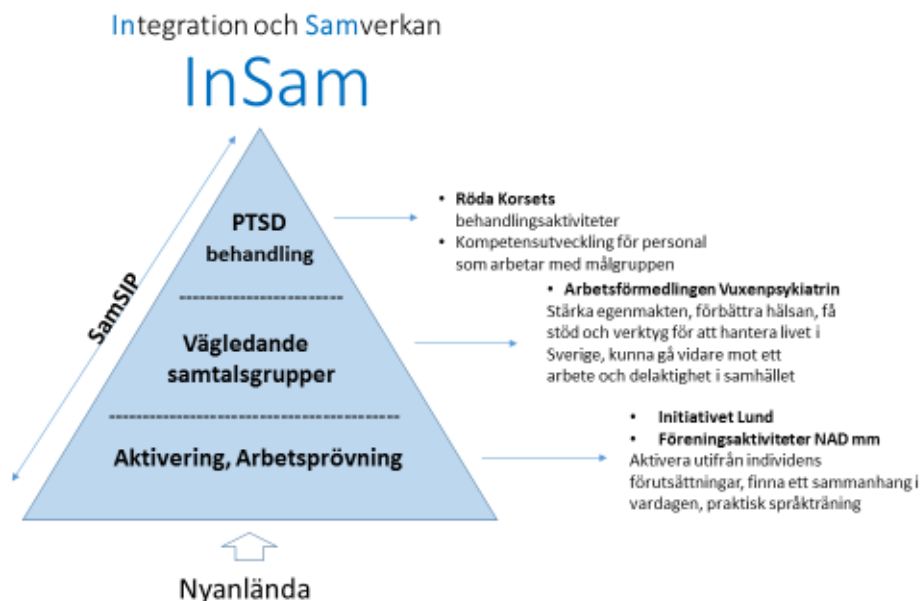
Arbetsförmedlingen har ett samordnande ansvar för gruppen nyanlända som tillhör etableringsuppdraget. Uppdraget är att ge dessa individer rätt förutsättningar för att så snabbt som möjligt lära sig svenska, få kunskap om samhället, få arbete och därmed klara sin egen försörjning. Ohälsa är en fördröjande faktor för att etablera sig. Det finns behov av PTSD-behandling (posttraumatiskt stressyndrom) hos målgruppen i de kommuner som berörs av projektet. För att få förståelse för behovet så finns det studier om psykisk ohälsa (Röda Korsets högskolas rapportserie 2016:1) som visar att minst 1/3 av de asylsökande och nyanlända besväras av ångest och depression och minst 1/3 har problem med PTSD. För att fånga upp behovet av behandling behövs kompetens i att vara uppmärksam på PTSD-problematik i arbetet med nyanlända som sker inom Arbetsförmedlingen, kommunernas och Regionens ansvarsområde i Lund och kringliggande kommuner.

Den största delen av gruppen nyanlända som idag har kontakt med Arbetsförmedlingen är flyktingar och deras anhöriga. Antalet flyktingar som får kommunplacering i de aktuella kommunerna har ökat. Nyanlända som grupp är en heterogen grupp som består av olika kategorier av individer med olika förutsättningar och behov. Arbetslösheten i Skåne är bland utrikesfödda uppemot 5 gånger större än, bland dem som är födda i Sverige. I de åtta kommuner som ingår i InSam hade arbetslösheten mellan 2016 och 2017 ökat med mellan 19,5% och 67,3% inom gruppen nyanlända. Om man ser på statistik för samtliga inskrivna i dessa kommuner under samma period hade arbetslösheten allt ifrån minskat med 3,9% till ökat med 12,9%.

Förutom att lära sig språket och ha kontakt med arbetslivet visar erfarenheterna att det är viktigt att ha:

- förståelse om samhället och de normer och krav som finns utanför och på arbetsmarknaden.
- en fungerande samverkan mellan myndigheterna som kan hjälpa till att korta tiden till arbete. Därför är det viktigt att prova nya metoder och modeller för samordning av insatser.

Den nuvarande strukturen för samverkan mellan parterna inom InSam är inte tillämplig för målgruppen nyanlända med ohälsa. Därmed finns behovet att prova nya kommunikations- och samverkansvägar mellan Arbetsförmedlingen, vården och kommunerna som möter målgruppens behov av stöd för att uppnå bättre hälsa, bli etablerade och kunna försörja sig själva.

Syfte

Syftet med projektet är att bidra till att minska antalet långtidsarbetslösa bland nyanlända och öka andelen nyanlända personer i arbete eller studier. Projektet syftar vidare till att finna rutiner och arbetssätt för att få delarna att driva mot snabbare etablering på arbetsmarknaden. Det kan ske genom att utveckla och förstärka möjligheter för individer inom etableringsprogrammet att utnyttja etableringstiden optimalt och att effektivisera etableringsprocessen för gruppen nyanlända med ohälsa för att fler i denna grupp skall komma in på arbetsmarknaden. Därmed minskar risken att individer med ohälsa avbryta sina aktiviteter inom etableringen, avregistreras från Arbetsförmedlingen och får behov av ekonomiskt bistånd från hemkommunen. Individer med behov av vårdinsatser ska kunna kombinera sina behandlingar och andra vårdkontakter med insatser som Arbetsförmedlingen erbjuder dem.

Målgrupp

Målgruppen är nyanlända upp till 36 månader efter kommunplacering som har svårt att tillgodogöra sig insatser på grund av psykisk ohälsa.

Trots det omfattande arbete som pågår inom Arbetsförmedlingen för att ta tillvara flyktingars och deras anhörigas kompetens och skapa förutsättningar för att denna grupp ska få ett snabbt tillträde på arbetsmarknaden, finns det ett antal individer som p.g.a. ohälsa inte kan fullfölja insatser och aktiviteter som Arbetsförmedlingen erbjuder. Många av de individer som tillhör målgruppen bär på trauman från tortyr, krig, förföljelse eller farliga flyktupplevelser. De psykologiska konsekvenserna av detta gör dessa människor extra sårbara därmed finns större risk för att inte kunna fullfölja sina etableringsplaneringar. Psykisk ohälsa i form av depressiva symtom, komplexa sorgereaktioner samt en allmänt sänkt livskvalitet är vanliga symtom inom den här målgruppen. Personer som lider av PTSD har många gånger en diffus symtombild med såväl psykiskt som fysiskt relaterade inslag. De typiska symtomen handlar om sömn-, koncentrations- och inlärningsproblematik, diffusa och svåridentifierade smärtupplevelser. Dessa personer brukar ha svårt att följa sina SFI studier i den vanliga klassrumsformen.

I avsaknad av ett systematiserat samarbete mellan Arbetsförmedlingen, sjukvården och kommunen tappar dessa individer fart i sin etableringsprocess och kan inte utnyttja sin etableringstid optimalt. Här pratar vi om individer som saknar kunskaper i svenska språket och inte har tillräcklig kännedom om myndighetsregler i Sverige för att själva kunna vara budbärare mellan Arbetsförmedlingen och sjukvården. Risken ökar att individen fastnar i sysslolöshet, passivitet och blir beroende av ekonomiskt bistånd.

Mål

Att korta tiden till arbete och öka antalet nyanlända med egen försörjning

Att planera insatser och arbetsmetoder för att möta behovet hos individer med ansträngande psykosocial situation på grund av flykt. Insatser av olika karaktär som behandlande, vägledande och medvetandegörande skall provas. Denna del av processen har sin utgångspunkt från PREMO modellen som provats i Nordvästra Skåne.

Att tillämpa en samverkansprocess där Arbetsförmedlingen, kommunerna, sjukvården och Försäkringskassan har samma möjlighet att systematiskt använda metoden SAMSIP (samordnad individuell planering) för hantering av individer som tillhör etableringsuppdraget med oklar arbetsförmåga på grund av ohälsa och sjukdom. Denna process har sin utgångspunkt i SAMSIP-modellen som prövats i Värmland. I nuläget är det enbart kommunen och sjukvården som har samma möjlighet att systematiskt använda metoden SIP. I SamSIP kommer även Arbetsförmedlingen som har samordningsansvar för målgruppen att ha denna möjlighet.

Att utveckla metoder och arbetsmodeller inom och mellan myndigheterna som efter projektets slut kan fortsätta som en permanent del av arbetet med målgruppen. En arbetslinje ska genomföra processerna och aktiviteterna skall planeras och genomföras med det slutliga målet att individen ska nå sin optimala arbetsförmåga.

Att individens egenmakt skall stärkas så att individen bättre kan företräda sig själv i kontakt med vård, myndigheter och i sitt arbetssökande.

Att stärka individens rätt till vård och arbete.

Beskrivning av projektet och dess organisation

Projektet kommer att ledas av en projektledare med erfarenhet av arbetsförmedlingsarbete med inriktning på rehabilitering. Projektledaren är även kontaktperson gentemot de två andra Finsam-projekten INitiativet Lund och Internkoordinerad arbetsmarknad. En arbetsförmedlare på Af Lund kommer att ansvara för de personer som tar del av någon av projektets insatser och tillgodose det utökade behov av uppföljning som blir en följd av deltagandet i projektet. Samma sak sker på Arbetsförmedlingen i Eslöv.

Arbetslivsinriktad Rehabilitering (AR) kommer att bidra med psykolog, socialkonsulent och sjukgymnast eller arbetsterapeut i vägledande samtalsgrupper. I de grupperna kommer också sjuksköterska från Vuxenpsykiatrien att ingå. På sikt bör ansvaret för Region Skånes deltagande i grupperna föras över på Primärvården. Arbetsförmedlingens lokaler kommer att användas för dessa grupper.

Röda Korset kommer i sina lokaler i Malmö ta emot personer för behandling av PTSD som uppstått i samband med krig, tortyr eller flykt.

För de som behöver anpassade aktiviteter kommer Initiativet Lund och NAD (Nätverk-Aktivitet-Delaktighet) att användas.

En arbetsgrupp kommer att finnas för att bidra till projektets utveckling. Arbetsgruppen består av representanter från alla samverkansparter med intresse och kunskap om de områden som berör projektet och skall fungera som bollplank och berika den pågående processen inom projektet med tankar och idéer. En styrgrupp finns också med representation inom respektive myndighet.

Röda Korset: Psykolog/psykoterapeut 75%
 Fysioterapeut 25%
 Kurator 25%
 Administratör
 Utbildning grundnivå och för fördjupning i PTSD

Arbetsförmedlingen: Projektledare från Af 100%
 Af-handläggare, Lund 100%
 Af-handläggare Eslöv 50%
 Psykolog 60%
 Socialkonsulent 45%
 Arbetsterapeut/sjukgymnast 45%

Region Skåne: Sjuksköterska Vuxenpsykiatrien, Lund 25%

Deltagare till projektets olika delar kan komma från Arbetsförmedlingen, kommunerna och Region Skåne. Det är Arbetsförmedlingen som i förprojekteringen utarbetar rutinerna för hur det praktiskt skall gå till.

Aktiviteter

Behandling PTSD genom Röda Korset. Start september, 2018. 20 platser per år med öppning för en utökning senare i projektet om utökat behov finns.

Vägledande samtalsgrupper. Start april, 2018. Planerad genomströmning 80 platser per år

Aktiviteter genom INitiativet Lund och NAD som är redan pågående projekt som det sker samarbete med. Arbetsförmedlingen har 15 heltidsplatser och Lunds kommun har 10 heltidsplatser hos INitiativet Lund. En person kan använda en, två eller alla tre delarna som ingår i projektet. Det avgörs utifrån det individuella behovet.

Kostnader och finansiering

En del av kostnaderna fördelas på ingående Finsam förbund utifrån antalet inskrivna i etableringen från respektive kommun - se tabeller för kostnader nedan.

Lund har 44% av antalet inskrivna i etableringsuppdraget

Mittskåne 27%

Kävlinge/Lomma 15%

Burlöv/Staffanstorp 14%

Kostnad för tre år

	Lund	MittSkåne	Kävlinge/Lomma	Burlöv/Staffanstorp
Total kostnad	6.054 000	2.560 000	1.419 000	1.312 000

I överenskommelse med Finsam Lund fördelas inte kostnaden för projektledaren mellan de ingående Finsamförbunden då den tjänsten även kommer att vara kopplad till två andra Finsam-projekt som specifikt berör Lund, nämligen: INitiativet Lund och Internkoordinerad arbetsmarknad.

Kostnaderna för SamSIP berör endast Finsam Lund.

Kostnaden för handläggartjänst i Lund fördelas procentuellt enligt antal inskrivna i etableringen (60% Lund, 21% Kävlinge/Lomma, 19% Burlöv/Staffanstorp).

Det planeras för nertrappning av Finsams kostnader för Arbetsförmedlingens personal vilket kan komma att minska kostnaderna för år 2020 och 2021.

Beträffande handläggartjänsten i Eslöv sker ansökan hos Finsam MittSkåne.

Kostnaden för utvärdering är beräknad till 200.000kr då direktupphandling kommer att ske och den slutgiltiga summan inte ännu är känd.

Övriga kostnader avser t ex workshop, studiebesök eller resor.

Kostnad april - december 2018

	Kostnad	Lund	MittSkåne	Kävlinge/Lomma	Burlöv/Staffanst
Röda Korset	367000	162000	99000	55000	51000
Grupper	852000	375000	230000	128000	119000
Projektledare	450000	450000			
Af-handl Lund	450000	270000		95000	85000
Af-handl Eslöv	125000		125000		
SamSIP	30000	30000			
Övriga kostnader	22000	10000	6000	3000	3000
Utvärdering	150000	66000	41000	22000	21000
Summa	2446000	1363000	501000	303000	279000

Kostnad 2019

	Kostnad	Lund	MittSkåne	Kävlinge/Lomma	Burlöv/Staffanst
Röda Korset	1100000	484000	297000	165000	154000
Grupper	1135000	500000	306000	170000	159000
Projektledare	600000	600000			
Af-handl Lund	600000	360000		126000	114000
Af-handl Eslöv	250000		250000		
SamSIP	40000	40000			
Övriga kostnader	30000	13000	8000	5000	4000
Utvärdering	200000	88000	54000	30000	28000
Summa	3955000	2085000	915000	496000	459000

Kostnad 2020

	Kostnad	Lund	MittSkåne	Kävlinge/Lomma	Burlöv/Staffanst
Röda Korset	1100000	484000	29000	165000	154000
Grupper	1135000	500000	305000	170000	159000
Projektledare	600000	600000			
Af-handl Lund	600000	360000		126000	114000
Af-handl Eslöv	250000		250000		
SamSIP	40000	40000			
Övriga kostnader	30000	13000	8000	5000	4000
Utvärdering	200000	88000	54000	30000	28000
Summa	3955000	2085000	915000	496000	459000

Kostnad januari - mars 2021

	Kostnad	Lund	MittSkåne	Kävlinge/Lomma	Burlöv/Staffanst
Röda Korset	275000	121000	74000	41000	39000
Grupper	284000	125000	77000	42000	40000
Projektledare	150000	150000			
Af-handl Lund	150000	90000		32000	28000
Af-handl Eslöv	63000		63000		
SamSIP	10000	10000			
Övriga kostnader	7000	3000	2000	1000	1000
Utvärdering	50000	22000	13000	8000	7000
Summa	989000	521000	229000	124000	115000

Tidsplan

2018-04-01 till 2020-03-31

Implementering

Det är viktigt att i ett tidigt skede föra diskussioner om hur implementeringen skall ske. Beträffande den del som handlar om NAD och Initiativ Lund är detta redan befintlig verksamhet och verksamhet där målsättningen är att det ska skapas sociala företag.

Vad gäller vägledande samtalsgrupper finns tankar på en fortsatt samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Primärvården för att fortsätta verksamheten efter projektet.

En genomsnittlig behandlingstid för PTSD är ca 12 månader. Målsättningen är att behandlingen ska ske parallellt med andra aktiviteter som språkundervisning, samhällsorientering, praktik etc. Aktiviteter i samverkan har visat sig göra skillnad i rehabiliteringen. Region Skåne köper specialiserad vård av Röda Korsets behandlingscenter, men då behovet är större än tillgången till platser är kötiden lång. Region Skåne har ett ansvar i att försöka hitta lösningar som möjliggör parallella insatser. Samhällsekonomiskt är det en vinst att korta dessa personers tid i utanförskap. Det finns t ex tankar på att försöka hitta en lösning med IOP.

Utvärdering

Vem som kommer att göra utvärderingen bestäms efter ett direktupphandlingsförfarande. Oavsett kommer Finsams Indikatorverktyg kommer också att användas.

Carina Friis
Arbetsförmedlingen Lund
Box 2064
220 02 Lund
Tfn: 010-487 27 41
carina.friis@arbetsformedlingen.se

Marie-Louise Björnberg
Psykiatri
Skånes universitetssjukhus Lund
221 85 Lund
Tfn: 046-17 49 18
marie-louise.bjornberg@skane.se